

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - німецька

Спеціальність 035 Філологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання іноземних мов
Викладач (-і)	Павлишинець Олена Олегівна Петришак Богдана Ярославівна
Контактний телефон викладача	050 627 47 98 050 338 6823
E-mail викладача	olena.pavlyshynets@pnu.edu.ua bohdana.petryshak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення дисципліни є основні методичні напрями, системи і методи, форми і засоби навчання іноземних мов. Курс Методики викладання основної іноземної мови має на меті створити в студентів широку теоретичну базу, яка розкриває закономірності процесу навчання іноземної мови як засобу комунікації, освіти і виховання учнів. Зазначений курс спрямований на розвиток у студентів творчого мислення, яке допомагатиме успішно справлятися з вирішенням методичних завдань в різноманітних педагогічних ситуаціях на уроці, використовуючи діючі підручники та навчальні посібники, а також планування уроків та позакласних заходів з німецької мови.</p> <p><u>Зміст навчального курсу</u> відповідає програмі курсу <i>Deutsch lehren lernen (Вчимося навчати німецької)</i>, яка реалізується кафедрою німецької філології в рамках співпраці з <i>Goethe Institut Ukraine</i>. Зміст курсу охоплює усі модулі курсу <i>DLL 3 Deutsch als fremde Sprache</i>.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета</u> викладання дисципліни – забезпечити студентів знаннями з методики викладання іноземної мови, сприяти кращій підготовці студентів для здійснення основних професійних функцій викладача іноземної мови.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити майбутніх фахівців необхідною базою знань для професійної педагогічної діяльності, - сформувати теоретичне розуміння й навички практичного застосування здобутків і основних положень викладання іноземної мови, - навчити студентів планувати навчальну та позакласну роботу і вести урок німецької мови в школі. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним, самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>	

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Розуміння основних цілей і завдань освітнього процесу, здатність добирати та використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання іноземних мов.

Результати навчання:

РН3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності

РН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

РН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

РН21. Володіти методикою проведення навчальних занять з іноземних мов, застосовувати різноманітні форми, прийоми, методи та технології ефективного навчання іноземних мов, аналізувати результати засвоєння матеріалу, оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
7	035 Філологія	4	Н

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Methodik und Methoden des Fremdsprachenunterrichts 1. Begriff «Methodik». 2. Methodik und Pädagogik. 3. Methodik und Psychologie. 4. Methodik und Physiologie. 5. Methodik und Linguistik. 6. Organisation der psychologisch-pädagogischen Beobachtung der Persönlichkeit der Lernenden. 7. Begriff «Methode». Überblick und moderne Methoden.	2		4
Тема 2. Sprache als Medium zur Kommunikation 1. Funktionen und Formen sprachlicher Mittel 2. Wie funktioniert sprachliche Kommunikation? 3. Sprache vermitteln	2		4
Тема 3. Die formelhaften Wendungen 1. Situationsbezug und kulturspezifisches Wissen 2. Formelhafte Wendungen und ihre Merkmale	2		4
Тема 4. Die Wörter 1. Die Bedeutung von Wörtern 2. Das Substantiv 3. Das Verb 4. Präpositionen 5. Digitaler Baustein: Wortschatz I: Wortschatz aktivieren, erschließen und üben mit digitalen Medien 6. Digitaler Baustein: Wortschatz II: Digitale Hilfsmittel für die Wortschatzarbeit für Lehrkräfte und Lerner*innen	2	2	4
Тема 5. Der Satz 1. Der Satzbau im Deutschen 2. Die Satzglieder - Funktion und Beziehung zueinander 3. Wortstellungsmöglichkeiten im Deutschen 4. Sätze verbinden 5. Digitaler Baustein: Grammatik I: Grammatische Strukturen einführen, selbst entdecken und üben mit digitalen Medien 6. Digitaler Baustein: Grammatik II: Grammatische Strukturen interaktiv mit digitalen Medien erstellen und üben 7. Digitaler Baustein: Grammatik III: Angebote des Goethe-Instituts und der Verlage kennenlernen	2	2	4
Тема 6. Die Intonation und die Laute 1. Die Bedeutung der Aussprache 2. Faktoren, die die Aussprache in der Fremdsprache beeinflussen 3. Die Intonation 4. Die Laute 5. Digitaler Baustein: Aussprache mit digitalen Tools und Medien trainieren	2	2	4
Тема 7. Arbeit mit Informationsquellen 1. Wörterbücher 2. Grammatiken	2	2	10

3. Sprachkorpora			
Тема 8. Praxiserkundungsprojekt 1. Planung 2. Durchführung 3. Präsentieren 4. Reflexion	2	2	10
Тема 9. Eine Unterrichtseinheit planen 1. Ziele der UE (Lernziel, Teillernziele, didaktische und erziehende Ziele). 2. Etappen der Stunde. 3. Stundenplanung. 4. Schema der psychologisch-pädagogischen Charakteristik der SuS.	2		10
Тема 10. Außerschulische Arbeit in einer Fremdsprache 1. Ziele und Aufgaben der außerschulischen Arbeit. 2. Arten und Formen der außerschulischen Arbeit. 3. Moderne Formen der außerschulischen Arbeit. 4. Dokumentation von außerschulischen Maßnahmen des Fremdsprachenlehrers und des Klassenleiters.	2		6
ЗАГАЛОМ:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів.</p> <p><u>Форма підсумкового контролю</u> <u>екзамен</u>. Загальна сума балів – 100 балів – є сумою балів за роботу протягом семестру (виконання завдань на навчальній платформі Goethe Institut https://onlinekurse.goethe.de/ (25) та відповіді на практичних заняттях (25)) (загальна сума – 50 балів), та відповіді на екзамені (50).</p> <p>Форма проведення екзамену – комбінована (тестування і захист практичного дослідницького проекту). Здобувачі, які провели практичне дослідження презентують його результати (максимальна кількість балів – 30), усі здобувачі виконують тестування на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ (20 балів). Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Передбачене одне письмове тестування на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/, яке охоплює 40 завдань (максимальна кількість балів – 20).</p> <p>Критерії оцінювання підсумкового тестування:</p>

	<p>Кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал, максимальна кількість 40 балів, розраховується як середнє арифметичне з ваговим коефіцієнтом 0,5.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Загалом оцінюється виконання завдань на платформі Modle Goethe Institut. Пропонуються завдання різного виду (опитування, Wiki, дописи в форум з проблемних запитань і коментування, записи в портфоліо тощо). Окрім цього студенти виконують завдання розділу <i>Digitale Bausteine</i> (завдання на використання цифрових технологій в навчанні).</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Діє система накопичення балів впродовж семестру. При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (25 балів) та бали, отримані за опрацювання матеріалу і виконання завдань на навчальній платформі (25 балів). За умови, якщо студент набрав менше, ніж 25 балів протягом семестру, він не допускається до здачі за першою відомістю, проте може здавати іспит за другою відомістю, за умови нездачі – за третьою відомістю при комісії.</p>

Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен; форма здачі комбінована (тестування і презентація результатів практичних дослідницьких проєктів).</p> <p>Розподіл балів за завдання: Здобувачі, які провели практичне дослідження презентують його результати (максимальна кількість балів – 20), усі здобувачі виконують тестування на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ (30 балів). Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів.</p>
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Курс читається німецькою мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, що є сумою балів за практичні заняття (40), самостійну роботу (10) і екзамен (50). Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти екзамен за відомістю №2.

Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomuplahiatiu.pdf>

Відвідування занять: Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття в разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань у системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання **за індивідуальним графіком** регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchanniazdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю № 1, мають право перескласти екзамен за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі в процесі підготовки до практичних занять та під час виконання письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном № 3 студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtornevyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти у межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з методики викладання англійської мови на платформах

Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. - 590с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник / Колектив авторів під кер. проф. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002 – 328с.
3. DLL3. Deutsch als fremde Sprache. // Hans Barkowski, Patrick Grommes, Beate Lex, Sara Vicente, Franziska Wallner, Britta Winzer-Kiontke. – Goethe Institut & Ernst Klett Sprachen. – Stuttgart, 2020. – 200 S.

Додаткова література

1. Бойчук Н., Павлишинець О., Петришак Б. Вплив технологій на розвиток мовної культури: аспекти комунікації в цифровому середовищі. // Вісник науки та освіти. Серія «Філологія» №3(21), 2024. – С. 301-312. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-3\(21\)-301-312](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-3(21)-301-312). Іноземні мови // Науково-методичний журнал. – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т: в-во «Ленвіт».
2. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Шевченко Л.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід. Вінниця: ТОВ фірма «Планер». 2019. 348 с.
3. Жовківський А. М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі: навчальний посібник / А. М. Жовківський, В. І. Кушнерик. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2007.- 168с.
4. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Hören und Sprechen». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2005. – 40с.
5. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Sprachlernspiele für den Deutschunterricht». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. – 40с.
6. Методика навчання іноземних мов і культур / За ред. Ніколаєвої С.Ю. К : Ленвіт, 2013. С. 418-442.
7. Мирошніченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності. Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 296 с.
8. Морська, Л.І. Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка. 2007.
9. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5 – 9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова (затвержені Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804). Доступно з: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>
10. Основні типи уроків та їхня структура. Основні типи уроків та їхня структура., Урок засвоєння нових знань., Урок формування умінь і навичок., Урок застосування знань, умінь і навичок. Педагогіка. Навчальні матеріали онлайн Доступно з: https://pidru4niki.com/1993021335490/pedagogika/osnovni_tipi_urokiv_yihnya_struktura
11. Програма післядипломної педагогічної освіти вчителів іноземних мов. Київ: Вид во ТОВ «ХІК». 2012.
12. Павлишинець О., Петришак Б., Шуляков І.М. Аналіз використання інтерактивних методик у викладанні мови та їх вплив на розвиток комунікативної компетентності у майбутніх перекладачів. // Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 2(36) 2024. – С. 576-586. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-2\(36\)-576-586](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-2(36)-576-586).

13. Honcharuk V., Pavlyshynets O., Petryshak B., Monolatii T., Boichuk N. Formation of connections between the involvement of students in learning and the development of competencies. *Revista relações internacionais do Mundo Atual*. Vol.1, n.43, Janeiro/Março 2024. P.237-246.
14. Petryshak B. Lernvideos als wichtiger Bestandteil des DaF-Unterrichts: Vorteile und Nachteile // Die XXVI. UDGW-Tagung „Moderne Germanistik auf der Suche nach einer neuen Identität: interdisziplinär, interkulturell, international“, Thesenband 27.September–28. September 2019. – Iwano-Frankiwnsk, 2019. – S. 120-121.
15. Petryshak B., Pavlyshynets O. Die Wochenplanarbeit als ein Instrument der Förderung des selbstständigen Sprachenlernens // *Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих дослідників, аспірантів та студентів “Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації” – ELLIC 2020.* - Івано-Франківськ, 2020.

Розробники:

**Павлишинець О.О., старший викладач кафедри німецької філології,
Петришак Б.Я., старший викладач кафедри німецької філології**